

II

(EY:n ja Euratomin perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen ei ole pakollista)

PÄÄTÖKSET

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 20 päivänä marraskuuta 2008,

neuvoston direktiivissä 2006/88/EY säädettyjen riskiin perustuvien eläinten terveyden seurantajärjestelmien suuntaviivoista

(tiedoksiannettu numerolla K(2008) 6787)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2008/896/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

on otettava huomioon ohjeet, jotka laaditaan direktiivin 10 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon vesiviljelyeläimiin ja niistä saataviin tuotteisiin sovellettavista eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista sekä vesieläinten tiettyjen tautien ehkäisemisestä ja torjunnasta 24 päivänä lokakuuta 2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/88/EY⁽¹⁾ ja erityisesti sen 10 artiklan 4 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Direktiivissä 2006/88/EY vahvistetaan vähimmäistorjuntatoimenpiteet, joita sovelletaan, kun kyseessä on vesieläinten tiettyjen tautien taudinpurkaus tai epäily siitä. Lisäksi direktiivin liitteessä IV olevassa II osassa luetellaan tiettyjä eksoottisia ja muita kuin eksoottisia tauteja.

(2) Direktiivin 2006/88/EY 10 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että riskiin perustuvaa eläinten terveyden seurantajärjestelmää sovelletaan kaikilla viljelylaitoksilla ja nilviäisten viljelyalueilla tuotantotyyppille soveltuvalla tavalla. Seurantajärjestelmissä

(3) Direktiivin 2006/88/EY mukaisesti eläinten terveyden seurantajärjestelmillä pyritään havaitsemaan lisääntynyt kuolleisuus kaikilla viljelylaitoksilla ja nilviäisten viljelyalueilla tuotantotyyppille soveltuvalla tavalla sekä liitteessä IV olevassa II osassa luetellut taudit niillä viljelylaitoksilla ja nilviäisten viljelyalueilla, joilla on kyseisille taudeille alttiita lajeja. Lisäksi osana näitä järjestelmiä toteutettavissa tarkastuksissa pyritään direktiivin 2006/88/EY liitteessä III olevan B osan mukaisesti neuvomaan vesiviljelytuotannon harjoittajia vesieläinten terveyteen liittyvissä kysymyksissä ja toteuttamaan tarvittavia eläinlääkintätoimenpiteitä.

(4) Koska vesiviljelyelinkeino on yhteisössä monimuotoista, riskiin perustuvia eläinten terveyden seurantajärjestelmiä on mukautettava elinkeinon rakenteeseen ja eläinten terveytilanteeseen kussakin jäsenvaltiossa. Tästä syystä jäsenvaltioille näistä seurantajärjestelmistä annettavien suuntaviivojen olisi oltava luonteeltaan ainoastaan yleistä ohjeistusta.

(5) Tämän vuoksi tässä päätöksessä olisi aiheellista vahvistaa suuntaviivat, jotka on otettava huomioon riskiin perustuvien eläinten terveyden seurantajärjestelmien yhteydessä.

⁽¹⁾ EUVL L 328, 24.11.2006, s. 14.

- (6) Tässä päätöksessä säädetyt toimenpiteet ovat elintarvikeketjua ja eläinten terveyttä käsittelevän pysyvän komitean lausunnon mukaiset,

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

Tehty Brysselissä 20 päivänä marraskuuta 2008.

1 artikla

Suuntaviivat, jotka on otettava huomioon direktiivin 2006/88/EY 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen riskiin perustuvien eläinten terveyden seurantajärjestelmien yhteydessä, ovat tämän päätöksen liitteessä.

Komission puolesta
Androulla VASSILIOU
Komission jäsen

LIITE

DIREKTIIVIN 2006/88/EY 10 ARTIKLAN 1 KOHDASSA SÄÄDETTYJEN RISKIIN PERUSTUVIEN ELÄINTEN TERVEYDEN SEURANTAJÄRJESTELMIEN SUUNTAVIIVAT**1. Suuntaviivojen tarkoitus**

Näissä suuntaviivoissa annetaan jäsenvaltioille ohjeita direktiivin 2006/88/EY 10 artiklan 1 kohdassa säädettyjä riskiin perustuvia eläinten terveyden seurantajärjestelmiä, jäljempänä 'seurantajärjestelmät', varten.

2. Tarkastusten sisältö**2.1 KIRJATTUJEN TIETOJEN TARKASTAMINEN JA KLIINISET TUTKIMUKSET**

Jokaiseen viljelylaitoksen tai nilviäisten viljelyalueen tarkastukseen olisi kuuluttava direktiivin 2006/88/EY 8 artiklan mukaisesti kirjattujen tietojen analyysi, jossa kiinnitetään erityistä huomiota kuolleisuustietoihin, jotta kyseisen viljelylaitoksen tai nilviäisten viljelyalueen terveystilanteen seurantatietoja voidaan arvioida.

Tarkastus olisi kohdistettava edustavaan otokseen kaikista epidemiologisista yksiköistä.

Jos mahdollista, edustavalle otokselle kuolevista tai hiljattain kuolleista vesiviljelyeläimistä olisi tehtävä sisäinen ja ulkoinen kliininen tutkimus, jossa etsittäisiin merkittäviä patologisia muutoksia. Tarkastuksessa olisi erityisesti pyrittävä havaitsemaan direktiivin 2006/88/EY liitteessä IV olevassa II osassa lueteltujen tautien, jäljempänä 'luettelossa mainittu tauti', tartunnat.

Jos tämä tutkimus antaa aihetta epäillä tällaisen taudin tartuntaa, kyseisen viljelylaitoksen tai nilviäisten viljelyalueen vesiviljelyeläimille olisi tehtävä laboratoriotutkimus.

Direktiivissä 2006/88/EY olevassa V luvussa vahvistetaan yksityiskohtaiset säännöt, joiden mukaan on toimittava, jos epäillään luettelossa mainittua tautia ja/tai tällaisen taudin esiintyminen on vahvistettu.

2.2 NÄYTTEENOTTO JA LABORATORIOTUTKIMUS

Näytteenotto laboratoriotutkimusta varten ei ole välttämätöntä kaikissa tapauksissa. Näytteenoton tarpeellisuutta määritettäessä otetaan huomioon viljelylaitoksella tai nilviäisten viljelyalueella kirjatusta tiedoista sekä vesiviljelyeläinten tarkastuksesta saatava tieto sekä muut asiaan vaikuttavat tiedot.

3. Toimivaltaisen viranomaisen, yksityisen eläinlääkärin tai muun pätevän vesieläinterveysalan toimijan valinta tarkastusten suorittajaksi

Jäsenvaltioiden olisi määritettävä, saako riskiin perustuviin eläinten terveyden seurantajärjestelmiin kuuluvia tarkastuksia tehdä ainoastaan toimivaltainen viranomainen vai annetaanko myös yksityisille eläinlääkäreille tai muille päteville vesieläinterveysalan toimijoille lupa niiden suorittamiseen.

4. Tarkastusten toistumisvälit

Direktiivin 2006/88/EY liitteessä III olevassa B osassa määritellään viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden tarkastusten suositeltavat toistumisvälit. Toistumisväleihin vaikuttaa kaksi tekijää:

a) kyseisen jäsenvaltion, vesiviljelyvyöhykkeen tai -osaston terveystilanne direktiivin liitteessä IV olevassa II osassa lueteltujen muiden kuin eksoottisten tautien osalta, jäljempänä 'luettelossa mainitut muut kuin eksoottiset taudit';

b) viljelylaitoksen tai nilviäisten viljelyalueen riskin taso tautitartuntojen ja tautien leviämisen osalta.

5. Viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden terveystilanne

Direktiivin 2006/88/EY liitteessä III olevassa B osassa luokitellaan terveystilanne seuraavasti:

- Luokka I
- a) Julistettu taudista vapaaksi direktiivin 2006/88/EY 49 artiklan 1 kohdan a tai b alakohdan tai 50 artiklan 1 kohdan a tai b alakohdan mukaisesti. Terveystilanne katsotaan tällaiseksi, jos
 - i) mitään kyseiselle yhdelle tai useammalle taudille alttiita lajeja ei ole asianomaisessa jäsenvaltiossa, vyöhykkeessä tai osastossa eikä tapauksen mukaan asianomaisen jäsenvaltion, vyöhykkeen tai osaston vesilähteessä tai
 - ii) taudinaiheuttajan tiedetään olevan elinkelvoton asianomaisessa jäsenvaltiossa, vyöhykkeessä tai osastossa ja tapauksen mukaan asianomaisen jäsenvaltion, vyöhykkeen tai osaston vesilähteessä.
 - b) Julistettu taudista vapaaksi direktiivin 2006/88/EY 49 artiklan 1 kohdan c alakohdan tai 50 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti. Tämä asema perustuu direktiivin 2006/88/EY liitteessä V olevassa II osassa vahvistettujen ehtojen mukaiseen kohdennettuun seurantaan.
- Luokka II
- Ei ole julistettu taudista vapaaksi, mutta sovelletaan direktiivin 2006/88/EY 44 artiklan 1 kohdan mukaisesti hyväksytyä seurantaohjelmaa.
- Luokka III
- Ei tiedetä tartunnan saastuttamaksi, mutta ei sovelleta seurantaohjelmaa taudista vapaan aseman saavuttamiseksi.
- Luokka IV
- Tiedetään tartunnan saastuttamaksi, mutta sovelletaan direktiivin 2006/88/EY 44 artiklan 2 kohdan mukaisesti hyväksytyä hävittämisohjelman.
- Luokka V
- Tiedetään tartunnan saastuttamaksi. Sovelletaan direktiivin 2006/88/EY V luvussa säädettyjä vähimmäistorjuntatoimenpiteitä.

Riskiin perustuviin eläinten terveyden seurantarjestelmiin kuuluviin tarkastuksiin voidaan tarvittaessa yhdistää seuraavia toimenpiteitä:

- a) direktiivin 2006/88/EY mukaisesti hyväksytyihin seuranta- ja hävittämisohjelmiin liittyvät tarkastukset (luokkiin II tai IV kuuluvissa vyöhykkeissä tai osastoissa);
- b) seuranta taudista vapaan aseman säilyttämiseksi (luokkaan I kuuluvissa vyöhykkeissä tai osastoissa – julistettu taudista vapaaksi direktiivin 2006/88/EY 49 artiklan 1 kohdan a tai b alakohdan tai 50 artiklan 1 kohdan a tai b alakohdan mukaisesti);
- c) direktiivin 2006/88/EY V luvun mukaisiin torjuntatoimenpiteisiin liittyvä seuranta (luokkaan V kuuluvissa vyöhykkeissä tai osastoissa).

Suunnitellessaan riskiin perustuvia eläinten terveyden seurantarjestelmiä jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon seuraavat seikat:

- a) Direktiivin 2006/88/EY mukaisesti hyväksytyissä seuranta- ja hävittämisohjelmissä vaadittava tarkastusten toistumisväli on terveystilanteeltaan luokkiin II ja IV kuuluvien viljelylaitosten tai nilviäisten viljelyalueiden osalta tiheämpi kuin direktiivin liitteessä III olevassa B osassa suositeltu toistumisväli. Tämän vuoksi jäsenvaltioiden ei tarvitse erikseen vahvistaa tällaisten ohjelmien toteuttamisalueella sijaitsevien viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden tarkastusten toistumisväliä koskevia vaatimuksia.
- b) Omista olosuhteistaan ja kansallisista toimenpiteistään riippuen jäsenvaltioiden täytyy vahvistaa riskiin perustuviin eläinten terveyden seurantarjestelmiin liittyvien tarkastusten toistumisväliä koskevat vaatimukset lähinnä niitä viljelylaitoksia ja nilviäisten viljelyalueita varten, jotka sijaitsevat terveystilanteeltaan luokkiin I, III ja V kuuluvilla alueilla.

- c) Olisi otettava huomioon, että viljelylaitoksilla ja nilviäisten viljelyalueilla voi olla erilainen terveystilanne eri tautien osalta. Tämä koskee etenkin sellaisten lajien viljelylaitoksia ja nilviäisten viljelyalueita, jotka voivat altistua useammalle kuin yhdelle luettelossa mainitulle muulle kuin eksoottiselle taudille ⁽¹⁾.

6. Viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden riskitason määrittäminen

6.1 JOHDANTO

Viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden riskitaso vaihtelee sekä terveystilanteeltaan erilaisten alueiden välillä että terveystilanteeltaan yhtenäisten alueiden sisällä ⁽²⁾.

Luvussa 6.2 annetaan ohjeita riskitekijöistä, jotka on otettava huomioon määrittäessä viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden riskitasoa.

Luvussa 6.3 esitetään malli, jota voidaan käyttää luokiteltaessa viljelylaitoksia ja nilviäisten viljelyalueita korkean, keskitasoisien tai alhaisen riskitason mukaan. Jäsenvaltiot voivat käyttää muunkinlaista mallia viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden riskitason määrittämiseen, jos toisenlainen malli katsotaan paremmin olosuhteisiin sopivaksi.

Näissä suuntaviivoissa ei anneta tietoa siitä, miten jäsenvaltioiden olisi sovellettava luvussa 6.3 esitettyä mallia. Jäsenvaltiot voivat

- a) soveltaa mallia kuhunkin yksittäiseen viljelylaitokseen ja nilviäisten viljelyalueeseen sen yksilöllisen riskitason määrittämiseksi; tai
- b) käyttää mallia alueellaan sijaitsevien erilaisten viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden luokitteluun ja sen perusteella määrittää, minkätyyppisten viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden riskitaso katsotaan alhaiseksi, keskitasoiseksi tai korkeaksi.

6.2 RISKITEKIJÄT

Monenlaiset tekijät vaikuttavat viljelylaitoksen tai nilviäisten viljelyalueen riskitason määrittämiseen. Tällaisia tekijöitä voivat olla muun muassa seuraavat:

- a) taudin leviäminen suoraan veden välityksellä;
- b) vesiviljelyeläinten siirrot;
- c) tuotantotyyppi;
- d) vesiviljelyeläinten lajit;
- e) bioturvallisuusjärjestelmä mukaan luettuna henkilöstön pätevyys ja koulutus;
- f) viljelylaitosten, nilviäisten viljelyalueiden ja jalostuslaitosten tiheys kyseisen viljelylaitoksen tai nilviäisten viljelyalueen lähialueella;
- g) terveystilanteeltaan heikompien viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden sijainti kyseisen viljelylaitoksen tai nilviäisten viljelyalueen lähialueella;
- h) kyseisen viljelylaitoksen tai nilviäisten viljelyalueen sekä muiden alueella sijaitsevien viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden terveystilanteen seurantatiedot;

⁽¹⁾ Esimerkiksi kirjolohon viljelylaitos saattaa olla vapaa tarttuvasta lohen anemiaasta (luokka I), kuulua virusperäisen verenvuotoseptikemian osalta luokkaan II (hyväksytyt seurantaohjelma) ja sen tartuntatilanne tarttuvan vertamuodostavan kudoksen kuolion osalta saattaa olla tuntematon (luokka III).

⁽²⁾ Esimerkiksi viljelylaitos, joka on julistettu vapaaksi luettelossa mainituista muista kuin eksoottisista taudeista, muodostaa yleensä vähäisen riskin tällaisten tautien leviämiselle. Viljelylaitos, joka tuottaa omia poikasia, muodostaa kuitenkin huomattavasti pienemmän riskin kuin viljelylaitos, joka ostaa kaikki poikaset yhdeltä tai useammalta eri toimittajalta.

- i) taudinaiheuttajien esiintyminen alueen luonnonvaraisissa vesieläimissä kyseisen viljelylaitoksen tai nilviäisten viljelyalueen lähialueella;
- j) ihmisen toiminnan aiheuttama riski kyseisen viljelylaitoksen tai nilviäisten viljelyalueen läheisyydessä ⁽¹⁾;
- k) petoeläimet tai linnut, jotka pääsevät kyseiseen viljelylaitokseen tai nilviäisten viljelyalueelle.

Jos viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden riskitason arvioinnissa käytetään monimutkaista järjestelmää, jossa otetaan huomioon kaikki vaikuttavat riskitekijät, viljelylaitokset ja nilviäisten viljelyalueet on mahdollista luokitella tarkasti riskitasonsa mukaan. Sellaisen järjestelmän käyttö saattaa kuitenkin olla hidasta ja epätaloudellista. Lisäksi eri tekijöiden painottaminen kokonaisriskin arvioimiseksi on monimutkaista.

Koska monimutkaisen järjestelmän käyttöön viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden luokitteluksi riskitasonsa mukaan liittyy ongelmia, useimmissa tapauksissa on asianmukaista keskittyä seuraaviin riskitekijöihin:

- a) tautien leviäminen suoraan veden välityksellä viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden maantieteellisen läheisyyden vuoksi;
- b) vesiviljelyeläinten siirrot.

Nämä kaksi riskitekijää koskevat kaikkia tuotantotyyppejä, kaikkia viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden vesiviljelyeläinten lajeja sekä kaikkia kyseisiä tauteja.

6.3 MALLI VILJELYLAITOSTEN JA NILVIÄISTEN VILJELYALUEIDEN RISKITASON MÄÄRITTÄMISEKSI

Tämä malli viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden riskitason (korkea, keskitasoinen tai alhainen) määrittämiseksi sisältää kolme vaihetta:

Vaihe I: Arvioidaan todennäköisyys tautitartunnalle viljelylaitoksella tai nilviäisten viljelyalueella.

Vaihe II: Arvioidaan todennäköisyys taudin leviämislle viljelylaitokselta tai nilviäisten viljelyalueelta.

Vaihe III: Yhdistetään vaiheiden I ja II arviot riskitasosta.

Vaihe I

Arvioidaan todennäköisyys tautitartunnalle viljelylaitoksella tai nilviäisten viljelyalueella

Todennäköisyys tautitartunnalle suoraan veden välityksellä viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden maantieteellisen läheisyyden vuoksi	Todennäköisyys tautitartunnalle vesiviljelyeläinten siirtojen takia	Riskitaso
Korkea	Korkea	Korkea
Korkea	Alhainen	Keskitasoinen
Alhainen	Korkea	Keskitasoinen
Alhainen	Alhainen	Alhainen

⁽¹⁾ Esimerkiksi liikenneväylät, satamat (painolastivesi), onginta.

Vaihe II

Arvioidaan todennäköisyys taudin leviämiseksi viljelylaitokselta tai nilviäisten viljelyalueelta

Todennäköisyys taudin leviämiseksi suoraan veden välityksellä viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden maantieteellisen läheisyyden vuoksi	Todennäköisyys taudin leviämiseksi vesiviljelyeläinten siirtojen takia	Riskitaso
Korkea	Korkea	Korkea
Korkea	Alhainen	Keskitasoinen
Alhainen	Korkea	Keskitasoinen
Alhainen	Alhainen	Alhainen

Vaihe III

Yhdistetään vaiheiden I ja II arviot riskitasosta

Vaihe I: tautitartunnan todennäköisyys	Korkea (H)	M	H	H
	Keskitasoinen (M)	L	M	H
	Alhainen (L)	L	L	M
		Alhainen (L)	Keskitasoinen (M)	Korkea (H)

Vaihe II: taudin leviämisen todennäköisyys

6.4 TIETTYJEN TERVEYSTILANTEELTAAN LUOKKAAN I KUULUVIEN VILJELYLAITOSTEN JA NILVIÄISTEN VILJELYALUEIDEN RISKITASO

Kaikki viljelylaitokset ja nilviäisten viljelyalueet, joilla ei kasvateta luettelossa mainituille muille kuin eksoottisille taudeille alttiita lajeja tai joiden jäsenvaltiossa, vyöhykkeessä tai osastossa taikka tapauksen mukaan vesilähteessä kyseisen taudinaiheuttajan tiedetään olevan elinkelvoton, voidaan direktiivin 2006/88/EY liitteessä III olevan B osan mukaisesti luokitella alhaiselle riskitasolle. Tällöin riskiin perustuvassa eläinten terveyden seurantarjestelmässä ei pääsääntöisesti ole tarpeen vahvistaa eri tarkastusten toistumisvälejä.

Kyseisten viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden riskitasoissa saattaa kuitenkin olla eroja luettelossa mainittujen muiden kuin eksoottisten tautien tai uusien tautien tartuntojen ja leviämisen osalta. Jäsenvaltiot voivat tästä syystä luokitella kyseiset viljelylaitokset ja nilviäisten viljelyalueet riskitasonsa mukaisesti ja eriyttää niiden valvonnan ja tarkastusten määrää. Jäsenvaltiot voivat pyrkiä tässä myös optimoimaan resurssien käyttöä.

6.5 MITEN ARVIoidaan Todennäköisyys tautitartunnalle ja taudin leviämiseksi suoraan veden välityksellä viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden maantieteellisen läheisyyden vuoksi

6.5.1 Johdanto

Viljelylaitoksilla ja nilviäisten viljelyalueilla on alhainen tautitartunnan ja taudin leviämisen riski, jos vesilähteen ja poistovesijärjestelmän tai viljelylaitoksen tai nilviäisten viljelyalueen sijaintipaikan vesiympäristön voidaan katsoa tarjoavan tietyn tason suojan taudinaiheuttajien pääsyytä ja leviämistä. Viljelylaitoksella tai nilviäisten viljelyalueella tapahtuvan tai sieltä alkavan tautitartunnan ja taudin leviämisen riski veden välityksellä viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden maantieteellisen läheisyyden vuoksi vaihtelee suuresti ⁽¹⁾.

Edellä 6.3 luvussa esitettyssä mallissa erotetaan ainoastaan korkea ja alhainen todennäköisyys tautien leviämiseksi veden välityksellä viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden maantieteellisen läheisyyden vuoksi.

Tässä luvussa annetaan esimerkkejä tilanteista, joissa todennäköisyys tautien leviämiseksi veden välityksellä viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden maantieteellisen läheisyyden vuoksi voidaan katsoa alhaiseksi.

⁽¹⁾ Esimerkkeinä ääripäistä suljettu vedenkiertojärjestelmä, jossa vesi otetaan porakaivosta ja poistovesi desinfioidaan (hyvin alhainen riski), ja meressä oleva verkkoallas, jonka läheisyydessä on useita kasvatuslaitoksia (hyvin korkea riski).

Luvun esimerkkiluettelo ei ole tyhjentävä. Niinpä sen perusteella ei voida päätellä, että viljelylaitoksilla ja nilviäisten viljelyalueilla, jotka eivät edusta mitään näistä esimerkeistä, olisi korkea tauditartunnan tai tautien leviämisen todennäköisyys.

6.5.2 *Esimerkkejä alhaisesta tauditartunnan riskistä suoraan veden välityksellä viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden maantieteellisen läheisyyden vuoksi:*

- a) viljelylaitokset ja nilviäisten viljelyalueet, jotka ottavat vetensä porakaivosta tai lähteestä;
- b) viljelylaitokset ja nilviäisten viljelyalueet, jotka käyttävät desinfioitua tai taudinaiheuttajien pääsylvästä ehkäisevästi käsiteltyä vettä;
- c) viljelylaitokset ja nilviäisten viljelyalueet, jotka ottavat vetensä muusta sellaisesta vesilähteestä, joka
 - i) ei ole yhteydessä sellaisiin viljelylaitoksiin, nilviäisten viljelyalueisiin tai jalostuslaitoksiin, joissa kasvatetaan tai jalostetaan lajeja, jotka ovat alttiita samoille taudeille kuin kyseisellä viljelylaitoksella tai nilviäisten viljelyalueella kasvatetut lajit;
 - ii) ei sisällä riskialttiita luonnonvaraisia vesieläinlajeja;
- d) sisävesialtaat kuten lammet ja järvet, jotka ovat eristyksissä muista vesilähteistä. Määritettäessä sitä, voidaanko vesialtasta pitää eristyneenä, huomiota olisi kiinnitettävä muutoksiin vuodenaikojen mukaan, kuten siihen, tekeekö tulviminen yhteyden muihin vesilähteisiin mahdolliseksi;
- e) rannikolla sijaitsevat viljelylaitokset ja nilviäisten viljelyalueet, joita suojelee turvallinen etäisyys sellaisista muista viljelylaitoksista, nilviäisten viljelyalueista ja jalostuslaitoksista, joissa kasvatetaan tai jalostetaan lajeja, jotka ovat alttiita samoille taudeille kuin kyseisellä viljelylaitoksella tai nilviäisten viljelyalueella kasvatetut lajit. Turvallisen etäisyyden määrittää toimivaltainen viranomainen ottaen huomioon eri tekijöitä, kuten taudinaiheuttajien elinmahdollisuudet avovesissä, virtaukset ja vuorovesi-ilmiön suuruuden.

6.5.3 *Esimerkkejä alhaisesta riskistä tautien leviämiselle suoraan veden välityksellä viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden maantieteellisen läheisyyden vuoksi:*

- a) viljelylaitokset ja nilviäisten viljelyalueet, jotka eivät laske poistovesiään luonnonvesistöihin ⁽¹⁾;
- b) viljelylaitokset ja nilviäisten viljelyalueet, jotka desinfioivat tai muulla tavalla käsittelevät poistovetensä taudinaiheuttajien leviämisen estämiseksi;
- c) viljelylaitokset ja nilviäisten viljelyalueet, jotka laskevat poistovetensä julkiseen viemäriverkkoon, jos kyseisessä viemäriverkossa on jäteveden käsittelyjärjestelmä. Jos jätevedet lasketaan viemäristä luonnonvesistöihin ilman käsitteilyä, viljelylaitosten ja nilviäisten viljelyalueiden riskitasoa ei tällöin voida pitää alhaisena;
- d) viljelylaitokset ja nilviäisten viljelyalueet, jotka eivät laske poistovesiään luettelossa mainituille taudeille alttiita vesiviljelyeläinten tai luonnonvaraisten eläinten lajeja sisältäviin vesiin;
- e) sisävesialtaat kuten lammet ja järvet, jotka ovat eristyksissä muista vesilähteistä. Määritettäessä sitä, voidaanko vesialtasta pitää eristyneenä, huomiota olisi kiinnitettävä muutoksiin vuodenaikojen mukaan, kuten siihen, tekeekö tulviminen yhteyden muihin vesilähteisiin mahdolliseksi;
- f) rannikolla sijaitsevat viljelylaitokset ja nilviäisten viljelyalueet, joita suojelee turvallinen etäisyys sellaisista muista viljelylaitoksista ja nilviäisten viljelyalueista, joissa kasvatetaan lajeja, jotka ovat alttiita samoille taudeille kuin kyseisellä viljelylaitoksella tai nilviäisten viljelyalueella kasvatetut lajit. Turvallisen etäisyyden määrittää toimivaltainen viranomainen ottaen huomioon eri tekijöitä, kuten taudinaiheuttajien elinmahdollisuudet avovesissä, virtaukset ja vuorovesi-ilmiön suuruuden.

⁽¹⁾ Esimerkiksi sisämaassa sijaitsevat viljelylaitokset, jotka laskevat poistovetensä maahan tai pelloille.

6.6 MITEN ARVIOIDAAN TODENNÄKÖISYYS TAUTITARTUNNALLE JA TAUDIN LEVIÄMISELLE VESIVILJELY-ELÄINTEN SIIRTOJEN TAKIA

6.6.1 *Johdanto*

Elävien vesiviljelyeläinten siirrot viljelylaitoksiin ja nilviäisten viljelyalueille sekä niistä pois ovat erittäin merkityksellisiä tautien leviämisen kannalta.

Tätä tekijää kartoitettaessa olisi arvioitava seuraavia seikkoja:

- a) vesiviljelyeläinten lähtöpaikka;
- b) viljelylaitokseen tai nilviäisten viljelyalueelle toimitettujen vesiviljelyeläinten lukumäärä;
- c) vesiviljelyeläinten toimittajien lukumäärä;
- d) viljelylaitoksiin ja nilviäisten viljelyalueille sekä niistä pois tehtyjen vesiviljelyeläinten siirtojen tiheys.

Luvussa 6.3 esitettyssä mallissa ainoastaan suositellaan, että viljelylaitokset ryhmitellään vesiviljelyeläinten siirroista johtuvan tautitartunnan ja taudin leviämisen korkean tai alhaisen riskin mukaisesti. Kyseisen mallin mukaan riittääkin, jos huomioon otetaan se, toimitetaanko viljelylaitokseen tai nilviäisten viljelyalueelle tai sieltä pois eläviä vesiviljelyeläimiä (mukaan luettuina mätimunat), sekä eläinten lähtöpaikka.

Tässä luvussa esitetään esimerkkejä tilanteista, joiden voidaan katsoa aiheuttavan alhaisen riskin tautitartuntaan ja taudin leviämiseen vesiviljelyeläinten siirtojen takia.

Luvun esimerkkiluettelo ei ole tyhjentävä. Niinpä sen perusteella ei voida päätellä, että viljelylaitoksilla ja nilviäisten viljelyalueilla, jotka eivät edusta mitään näistä esimerkeistä, olisi korkea tautitartunnan tai tautien leviämisen riski.

6.6.2 *Esimerkkejä alhaisesta todennäköisyydestä tautitartuntaan vesiviljelyeläinten toimituksissa viljelylaitoksiin ja nilviäisten viljelyalueille:*

- a) viljelylaitokset ja nilviäisten viljelyalueet, jotka ovat omavaraisia mätimunien tai poikasten suhteen ⁽¹⁾;
- b) vesiviljelyeläimiä hankitaan ainoastaan taudista vapaista vyöhykkeistä tai osastoista. Voimassa oleva yhteisön lainsäädäntö ei velvoita terveystilanteeltaan luokkaan III ja V kuuluvia viljelylaitoksia hankkimaan vesiviljelyeläimiä taudista vapaista vyöhykkeistä tai osastoista. Jos viljelylaitos päättää hankkia eläimensä taudista vapaista vyöhykkeistä tai osastoista, tämä erottaakin sen muista samaan terveystilanteeseen luokitelluista viljelylaitoksista. Terveystilanteeltaan luokkaan I kuuluvien viljelylaitosten tulee hankkia eläimensä taudista vapaista lähtöpaikasta. Näiltä viljelylaitoksilta olisikin vaadittava, että eläimet hankitaan samalta taudista vapaalta alueelta tai että laitoksella on ainoastaan vähäinen määrä vesiviljelyeläinten toimittajia;
- c) toimitetaan luonnonvaraisia vesieläimiä, jotka on vapautettu karanteenista ja tarkoitettu jatkoviljelyyn;
- d) toimitetaan desinfioituja mätimunia. Tällä on merkitystä ainoastaan, jos tieteellinen näyttö tai käytännön kokemus on osoittanut, että desinfiointi tosiasiallisesti laskee tautitartunnan riskin hyväksyttävälle tasolle niiden luettelossa mainittujen tautien osalta, joille kyseisen viljelylaitoksen tai nilviäisten viljelyalueen lajit ovat alttiita.

6.6.3 *Esimerkkejä alhaisesta todennäköisyydestä tautien leviämiseen vesiviljelyeläinten toimituksissa viljelylaitoksiin ja nilviäisten viljelyalueille:*

- a) viljelylaitokset ja nilviäisten viljelyalueet, jotka eivät toimita eläimiä jatkoviljelyyn, uudelleen sijoitettavaksi tai istutettavaksi;
- b) kalanviljelylaitokset, jotka toimittavat ainoastaan desinfioituja mätimunia. Tällä on merkitystä ainoastaan, jos tieteellinen näyttö tai käytännön kokemus on osoittanut, että desinfiointi tosiasiallisesti laskee tautitartunnan riskin hyväksyttävälle tasolle niiden luettelossa mainittujen eksoottisten tai muiden kuin eksoottisten tautien osalta, joille kyseisen viljelylaitoksen lajit ovat alttiita.

⁽¹⁾ Tällaisia voivat olla kalanviljelylaitokset, joilla on omat emokalat, sekä nilviäisten viljelylaitokset ja -alueet, joissa tuotanto perustuu luonnolliseen poikasten keruuseen.